

Kontakty z Mediami
i Informacja

Sąd Unii Europejskiej
KOMUNIKAT PRASOWY nr 46/22

Luksemburg, 16 marca 2022 r.

Wyrok w sprawach połączonych T-684/19 i T-704/19
MEKH i FGSZ/ACER

Sąd uznał przepisy rozporządzenia 2017/459 dotyczące procesu uzyskiwania zdolności przyrostowej dla przesyłu gazu za nieobowiązujące

Wynika stąd, że decyzja ACER w sprawie stworzenie zdolności przyrostowej dla przesyłu gazu z Morza Czarnego, pomiędzy Węgrami a Austrią, przyjęta na podstawie tych przepisów jest nieważna

W 2015 r. spółka FGSZ Földgáztársállító Zrt. (zwana dalej „spółką FGSZ”) – operator węgierskiego systemu przesyłowego gazu oraz jej bułgarscy, rumuńscy i austriaccy odpowiednicy rozpoczęli projekt współpracy regionalnej mającej na celu zwiększenie niezależności energetycznej poprzez wprowadzenie gazu pochodzącego z Morza Czarnego. Projekt ten zwany „projektem Rohuat/BRUA” przewidywał stworzenie zdolności przyrostowej w szczególności pomiędzy Węgrami a Austrią.

W 2017 r. projekt został podzielony na dwa odrębne przedsięwzięcia, w tym projekt dotyczący infrastruktury przesyłowej łączącej Węgry i Austrię (zwany dalej „projektem HUAT”). Zgodnie z rozporządzeniem 2017/459 (zwanym dalej „rozporządzeniem ustanawiającym »kodeks sieci«”)¹ spółka FGSZ i operator austriackiego systemu przesyłowego gazu – spółka GCA, przystąpiły do oceny zapotrzebowania rynku pod kątem projektu „HUAT”.

W dniu 6 kwietnia 2018 r. spółka FGSZ formalnie przedłożyła Magyar Energetikai és Közműszabályozási Hivatal (MEKH), czyli węgierskiemu urzędowi regulacji energetyki i usług użyteczności publicznej (zwanemu dalej „węgierskim urzędem regulacji”), propozycję projektu HUAT, podkreślając jednocześnie, że nie opowiada się za realizacją tego projektu. W dniu 9 kwietnia 2018 r. spółka GCA przedłożyła propozycję projektu „HUAT” austriackiemu organowi regulacji sektora energii elektrycznej i gazu ziemnego, Energie-Control Austria für die Regulierung der Elektrizitäts- und Erdgaswirtschaft (E-Control, zwanemu dalej „austriackim urzędem regulacji”). W dniu 27 kwietnia 2018 r. austriacki urząd regulacji przyjął decyzję zatwierdzającą propozycję projektu „HUAT”, podczas gdy w dniu 5 października 2018 r. węgierski urząd regulacji przyjął decyzję odrzucającą tę propozycję.

W dniu 10 października 2018 r. Agencja Unii Europejskiej ds. Współpracy Organów Regulacji Energetyki (ACER), poinformowała oba urzędy regulacji – węgierski i austriacki – że w przypadku braku przyjęcia przez te krajowe organy regulacyjne skoordynowanej decyzji, jest ona uprawniona, na podstawie „rozporządzenia ustanawiającego kodeks sieci” i „rozporządzenia ACER”², przyjęcia decyzji w sprawie propozycji projektu „HAUT”. Na mocy decyzji z dnia 6 sierpnia 2019 r., ACER zatwierdziła tę propozycję.

¹ Rozporządzenie Komisji (UE) 2017/459 z dnia 16 marca 2017 r. ustanawiające kodeks sieci dotyczący mechanizmów alokacji zdolności w systemach przesyłowych gazu i uchylające rozporządzenie (UE) nr 984/2013 (Dz.U. 2017, L 72, s. 1).

² Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 713/2009 z dnia 13 lipca 2009 r. ustanawiające Agencję ds. Współpracy Organów Regulacji Energetyk (Dz.U. 2009, L 211, s. 1, zwane dalej „rozporządzeniem ACER”). Rozporządzenie to zostało zastąpione rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/942 z dnia 5 czerwca 2019 r. ustanawiającym Agencję Unii Europejskiej ds. Współpracy Organów Regulacji Energetyki (Dz.U. 2019, L 158, s. 22), które weszło w życie w dniu 4 lipca 2019 r.

Węgierski urząd regulacji i spółka FGSZ wnieśli skargi na decyzję ACER do Sądu Unii Europejskiej. W skardze węgierski urząd regulacji powołał się przede wszystkim na niezgodność z prawem przepisów „rozporządzenia ustanawiającego kodeks sieci”, na podstawie których ACER przyjęła zaskarżoną decyzję³. Zdaniem węgierskiego urzędu regulacji rozporządzenie podstawowe⁴ stanowiące podstawę prawną przyjęcia „rozporządzenia ustanawiającego kodeks sieci” nie zezwalało Komisji na przyjęcie kodeksu sieci przewidującego proces uzyskania zdolności przyrostowej, który mógł prowadzić do nałożenia na operatora systemu przesyłowego obowiązku poczynienia inwestycji koniecznych dla stworzenia takiej zdolności.

W wydanym w dniu dzisiejszym wyroku Sąd stwierdził, że **rozporządzenie ustanawiające kodeks sieci przewiduje w istocie procedurę, która może prowadzić do obciążającego operatora systemu przesyłowego obowiązku poczynienia inwestycji koniecznych na stworzenie zdolności przyrostowej.**

Co się tyczy zgodności z prawem przepisów „rozporządzenia ustanawiającego kodeks sieci”, przewidującego tę procedurę, Sąd wskazał, że na mocy rozporządzenia podstawowego do europejskiej sieci operatorów systemów przesyłowych gazu (zwanej dalej „ENTSO”) – która stanowi strukturę współpracy na poziomie Unii wszystkich operatorów systemów przesyłowych gazu – należy w pierwszej kolejności opracowanie kodeksów sieci w pewnych dziedzinach enumeratywnie wymienionych w tym ostatnim rozporządzeniu. Komisja może zatem przyjąć jeden lub wiele kodeksów sieci w tych samych dziedzinach jedynie wówczas gdy ENTSO nie opracuje kodeksu sieci. W tym względzie Sąd stwierdził, na podstawie samego brzmienia rozporządzenia podstawowego, że jedyną dziedziną, dla której ustanowienie kodeksu sieci w zakresie tworzenia zdolności przyrostowej może być ewentualnie rozważane są zasady alokacji zdolności i zarządzania ograniczeniami.

Sąd stwierdził, że w rozumieniu rozporządzenia podstawowego **pojęcie „zdolności” odnosi się wyłącznie do aktualnej zdolności sieci i że zarządzanie ograniczeniami jest rozważane jedynie na podstawie zdolności istniejącej w tej sieci.**

Ponadto rozporządzenie podstawowe dokonuje wyraźnego rozróżnienia pomiędzy z jednej strony, wyżej wymienionymi enumeratywnie dziedzinami, w odniesieniu do których ENTSO jest właściwa do opracowania odpowiednich przepisów w ramach kodeksów sieci, a z drugiej strony, ramami inwestycji koniecznych do stworzenia zdolności przyrostowej w sieci, dla których ENTSO odgrywa jedynie rolę wsparcia i koordynacji. **Rozwój sieci w całej Unii jest bowiem przede wszystkim kompetencją państw członkowskich a rola ENTSO polega wyłącznie na koordynacji wykonywania przez wspomniane państwa członkowskie ich kompetencji oraz na identyfikacji luk inwestycyjnych, zwłaszcza w odniesieniu do zdolności transgranicznej.**

W konsekwencji **rozporządzenie podstawowe nie przyznaje, ani ENTSO, ani Komisji kompetencji normatywnych w odniesieniu do przyjmowania przepisów regulujących tworzenie zdolności przyrostowej w sieci.** W tym miejscu Sąd podkreślił, że zgodnie z dyrektywą „gazową”⁵ operator sytemu przesyłowego podlega **obowiązkowi poczynienia koniecznych inwestycji dla prawidłowego funkcjonowania sieci oraz, w stosownych przypadkach, stworzenia zdolności przyrostowej.** Na podstawie tej dyrektywy **do państw członkowskich wyłącznie należy czuwanie nad przestrzeganiem tych obowiązków za pośrednictwem ich krajowych organów regulacyjnych.**

W tych okolicznościach Sąd doszedł do wniosku, że z uwagi na fakt, że rozporządzenie podstawowe nie uprawnia ENTSO do włączania do kodeksu sieci przepisów, które mogą nakładać na operatora systemu przesyłowego gazu obowiązek tworzenia zdolności przyrostowej Komisja wstępując w kompetencje ENTSO **nie była uprawniona do przyjęcia przepisów**

³ Rozdział V „rozporządzenia ustanawiającego kodeks sieci”.

⁴ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 715/2009 z dnia 13 lipca 2009 r. w sprawie warunków dostępu do sieci przesyłowych gazu ziemnego i uchylające rozporządzenie (WE) nr 1775/2005 (Dz.U. 2009, L 211, s. 36, zwane dalej „rop zrządzeniem podstawowym”)

⁵ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/73/WE z dnia 13 lipca 2009 r. dotycząca wspólnych zasad rynku wewnętrznego gazu ziemnego i uchylająca dyrektywę 2003/55/WE (Dz.U. 2009, L 211, s. 94).

„rozporządzenia ustanawiającego kodeks sieci”, regulujących procedurę, która może prowadzić do nałożenia takiego obowiązku. Tym samym Sąd uznał wspomniane przepisy „rozporządzenia ustanawiającego kodeks sieci” za nieobowiązujące i stwierdził nieważność decyzji ACER przyjętej na ich podstawie.

UWAGA: Celem skargi o stwierdzenie nieważności jest doprowadzenie do uznania za nieważne aktów instytucji Unii, które są sprzeczne z prawem Unii. Państwa członkowskie, instytucje wspólnotowe oraz jednostki mogą, pod pewnymi warunkami, wnieść skargę o stwierdzenie nieważności do Trybunału Sprawiedliwości lub Sądu. Jeżeli skarga jest zasadna, stwierdza się nieważność aktu. Instytucja, której to dotyczy, powinna zaradzić ewentualnej próżni prawnej spowodowanej nieważnością tego aktu.

UWAGA: Odwołanie od orzeczenia Sądu, ograniczone do kwestii prawnych, może zostać wniesione do Trybunału w terminie dwóch miesięcy i dziesięciu dni od dnia zawiadomienia o tym orzeczeniu. Odwołanie podlega badaniu w trybie wstępnej procedury dotyczącej jego dopuszczalności. W tym celu powinno ono zawierać wniosek o dopuszczenie do rozpoznania wskazujący istotną kwestię lub istotne kwestie związane z jednolitym stosowaniem, spójnością lub rozwojem prawa Unii, których dotyczy odwołanie.

Dokument nieoficjalny, sporządzony na użytek mediów, który nie wiąże Sądu.

[Pełny tekst i streszczenie](#) wyroku są publikowane na stronie internetowej CURIA w dniu ogłoszenia.

Osoba odpowiedzialna za kontakty z mediami: Ireneusz Kolowca ☎ (+352) 4303 2793